

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เด็กและเยาวชนถือเป็นทรัพยากรที่สำคัญยิ่งของประเทศ การที่ประเทศชาติจะพัฒนาไปได้นั้นส่วนหนึ่งก็ขึ้นอยู่กับเด็กและเยาวชนอันเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนา การที่เด็กและเยาวชนมีความสำคัญเช่นนี้ สังคมไทยจึงได้พยายามให้การศึกษาและปลูกฝังจริยธรรมแก่เด็กและเยาวชน การที่เด็กและเยาวชนจะเป็นคนที่ทั้งเก่ง ดี และมีความสุขได้นั้น ก็ขึ้นอยู่กับ การได้รับการดูแลเอาใจใส่ที่ดีจากครอบครัว และการได้รับการศึกษาที่ดี ทั้งนี้ก็เพราะการศึกษาจะช่วยพัฒนาและบูรณาการคนให้เจริญได้ทั้งทางกายและจิตใจ ส่วนการดูแลเอาใจใส่ของครอบครัวนั้น จะทำให้เด็กและเยาวชนมีพื้นฐานจิตใจที่เข้มแข็งมั่นคง ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งในการดำเนินชีวิตเมื่อเติบโตขึ้น^๑

ปัจจุบันสถานการณ์ของสังคมไทยได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วจากผลของปัจจัยภายนอกประเทศอันได้แก่ การเป็นประเทศสมาชิกสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of South East Asian Nations หรือ ASEAN) การเปิดประตูการค้าเสรีอาเซียน ทำให้เกิดปัญหาการไหลบ่าของวัฒนธรรมอย่างมากมาย รวมถึงปัญหาสังคมต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหา ยาเสพติด เพราะประเทศไทยมีพื้นที่ติดกับประเทศเพื่อนบ้านที่มีการผลิตยาเสพติดมาอย่างต่อเนื่อง และยังพบปัญหาการลักลอบนำเข้าในประเทศอยู่เช่นเดิม

ปัจจัยภายในประเทศ เกิดการขาดความสมดุลในกระบวนการพัฒนา ปัญหาวิกฤตของประเทศไทยที่กำลังเกิดขึ้นทั้งในด้านสังคม วัฒนธรรม การศึกษา เศรษฐกิจและการเมือง หลายสาเหตุมาจากความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศ หรือกระแสโลกาภิวัตน์ ที่มีการสื่อสารอย่างไร้พรมแดนในปัจจุบัน นอกจากจะนำมาซึ่งข้อมูลอันเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศแล้ว ยังมีส่วนหนึ่งที่นำมาซึ่งปัญหาทางสังคมและวัฒนธรรมนานัปการ อันเป็นผลพวงสืบเนื่องมาจากทิศทางการพัฒนาประเทศในอดีต ที่มุ่งเน้นจะพัฒนาสังคมไทยไปสู่ความทันสมัยตามอย่างชาติตะวันตก ละทิ้งวิถีชีวิตภูมิปัญญาท้องถิ่น และภาคเกษตรกรรมซึ่งเป็นรากฐานของสังคมไทย มาสู่การพัฒนาภาคอุตสาหกรรมและภาคบริการ ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ต่อวิถีชีวิตวัฒนธรรมไทย เกิดค่านิยมใหม่ๆ โครงสร้างทางสังคมเปลี่ยนแปลง ผู้คนหลั่งไหลจากชนบทเข้าสู่เมือง ครอบครัวมีขนาดเล็กลงและอ่อนไหวมากขึ้น ชุมชนอ่อนแอลง สังคมมีความซับซ้อนมากขึ้น เกิดปัญหาอาชญากรรม และปัญหาทางสังคมมากยิ่งขึ้น^๒ ปัญหาที่เกิดจากการพัฒนานี้ ทำให้เกิดปัญหาอื่นๆ ต่อเนื่องอย่างเป็นลูกโซ่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาที่เกิดกับเด็กและเยาวชนซึ่งเป็นกำลังที่สำคัญต่อการพัฒนาของ

^๑ ศุภกานดา สุขศรีวงศ์, “ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดในคดีเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษของเด็กและเยาวชน : ศึกษาเฉพาะกรณีเด็กและเยาวชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหิดล, ๒๕๕๐).

^๒ จีราพร เพชรดำและคณะ, “ปัจจัยเสี่ยงที่มีผลต่อพฤติกรรมเบี่ยงเบนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นกรณีศึกษาจังหวัดนครนายก”, รายงานการวิจัย สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดนครนายก, (สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงวัฒนธรรม, ๒๕๕๔).

ประเทศชาติในอนาคต กลับต้องกลายมาเป็นกลุ่มเสี่ยงของสังคมที่ควรเฝ้าระวังพฤติกรรม อันได้แก่ พฤติกรรมการติดเกม พฤติกรรมการสนทนาและการแพร่ภาพที่ไม่เหมาะสมผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต และโทรศัพท์มือถือ ที่เรียกว่า โลกออนไลน์ การรวมกลุ่มมั่วสุมทางเพศ การก่ออาชญากรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง พฤติกรรมการใช้ยาเสพติด เป็นต้น

จากสภาพสังคมดังที่กล่าวมา ปัญหายาเสพติดถือเป็นปัญหาที่สร้างความหายนะก่อผลกระทบเป็นวงกว้าง เพราะนอกจากจะส่งผลกระทบต่อสุขภาพของเด็กและเยาวชนผู้เสพ อันเป็นปัญหาทางสาธารณสุข ยังเป็นผลพวงที่ก่อให้เกิดปัญหาอาชญากรรมในเด็กและเยาวชน และรัฐยังต้องเสียงบประมาณในการป้องกันปราบปราม และบำบัดรักษาด้านยาเสพติดอีกด้วย “ยาเสพติด” จึงเป็นภัยต่อความมั่นคงและความสงบสุขของประชากรในประเทศอย่างยิ่ง ดังจะเห็นได้ว่าสถานการณ์การแพร่ระบาดของยาเสพติดยังคงทวีความรุนแรงขึ้นทุกขณะ โดยเฉพาะในกลุ่มเด็กและเยาวชนของประเทศ ไทย ทั้งการเป็นนักค้ารายใหม่และเป็นผู้เสพ โดยปลายปี ๒๕๕๕ พบนักค้ารายใหม่ที่มีอายุน้อย คือ อายุ ๑๒ ปีเท่านั้น ในด้านกลุ่มผู้เสพ พบว่า เยาวชนในระดับมัธยมศึกษาเข้ารับการบำบัดเพิ่มขึ้น จากข้อมูลผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดที่เข้ารับการบำบัดรักษาและฟื้นฟูในปี ๒๕๕๕ มีจำนวน ๓๓๐,๕๔๔ ราย เป็นกลุ่มมัธยมศึกษามากที่สุด ร้อยละ ๘๑.๗ และในครึ่งปีแรกของปี ๒๕๕๖ มีร้อยละ ๘๕.๒^๓

สำหรับเด็กและเยาวชนที่ต้องหาว่ากระทำความผิด และถูกจับกุมเข้าสู่สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ถือเป็นกลุ่มเสี่ยงสูงต่อการเกิดปัญหายาเสพติด ทั้งจากบริบทแวดล้อมของตัวเด็กและเยาวชนซึ่งมีปัจจัยหลายด้านที่ทำให้เด็กและเยาวชนกระทำความผิด อันได้แก่ สภาพสังคมแบบโลกาภิวัตน์ สภาพครอบครัวที่มีความสัมพันธ์ห่างเหิน สภาพชุมชนที่มีปฏิสัมพันธ์กันน้อยลง อิทธิพลจากกลุ่มเพื่อนที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสม อิทธิพลของการสื่อสารที่ไร้พรมแดน จนก่อให้เกิดปัญหาพฤติกรรมต่างๆ โดยเฉพาะพฤติกรรมการใช้ยาเสพติด ซึ่งกฎหมายอาญาสำหรับเด็กและเยาวชน กำหนดอัตราโทษต่ำกว่าผู้ใหญ่ และมักได้รับโอกาสในการแก้ไข ฟื้นฟู พัฒนาตนเอง ทำให้ผู้ใหญ่ใช้เด็กและเยาวชนให้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดแทน เช่น การรับจ้างขนและส่งยาเสพติด การจำหน่ายยาเสพติด ทำให้เด็กและเยาวชนจำนวนมาก หลงติดอยู่ในวงจรของการเป็นผู้เสพและผู้ค้ายาเสพติด จนอาจก่อคดีอาญาอื่นๆ เช่น การลักทรัพย์ เพื่อซื้อหายาเสพติด การทำร้ายร่างกายเพราะความขัดแย้งในวงจรการค้า เป็นต้น จนถูกจับกุมเข้าสู่สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนมากขึ้น ดังจะเห็นได้จากสถิติจำนวนคดีเด็กและเยาวชนที่ถูกดำเนินคดีโดยสถานพินิจฯ ทั่วประเทศ จำแนกตามฐานความผิด ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๑-๒๕๕๕ พบว่า คดีความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดของเด็กและเยาวชน ในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๕๕ เป็นคดีที่มีสถิติการกระทำความผิดมากที่สุด โดยถูกจับกุมจำนวน ๑๒,๓๕๒ คดี, ๑๔,๖๙๕ คดี, ๑๓,๘๔๕ คดี และ ๑๔,๗๗๓ คดี คิดเป็นร้อยละ ๒๖.๖๔, ร้อยละ ๓๓.๓๕, ร้อยละ ๓๙.๕ และ ร้อยละ ๔๓.๑ ตามลำดับ^๔ ซึ่งในปี พ.ศ.๒๕๕๖ มีเด็ก

^๓ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, “ความมั่นคงทางสังคม”, ภาวะสังคมไทยไตรมาสสองปี ๒๕๕๖, ปีที่ ๑๐ ฉบับที่ ๓ (สิงหาคม ๒๕๕๖) : ๙.

^๔ ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน, สถิติคดีย้อนหลังปี ๒๕๕๑ - ๒๕๕๕, <<http://www.djop.moj.go.th/stat/statbetween> ๒๐๐๘-๒๐๑๑>, เข้าถึงเมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๗.

และเยาวชนกระทำความผิดในคดีความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดเป็นอันดับแรก จำนวน ๑๕,๕๓๐ คดี คิดเป็นร้อยละ ๔๒.๒๔ จากจำนวนคดีทั้งหมด^๕ และในปี ๒๕๕๗ คดียาเสพติดยังคงเป็นอันดับแรกที่ เด็กและเยาวชนกระทำความผิด คือ ๑๖,๖๗๙ คดี คิดเป็นร้อยละ ๔๕.๗๔ จากจำนวนคดีทั้งหมด^๖ อันจะเห็นได้ว่าการกระทำความผิดในคดีความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดของเด็กและเยาวชนมีแนวโน้ม สูงขึ้นทุกปี ปัญหายาเสพติดในเด็กและเยาวชน จึงยังคงเป็นปัญหาที่น่าวิตก และควรให้ความสำคัญ เป็นอย่างยิ่ง

ในการบำบัด แก้ไข ฟื้นฟูเด็กและเยาวชนที่ต้องหาว่ากระทำความผิดนั้น การปฏิบัติต่อ เด็กและเยาวชน ได้นำออกจากการกระทำผิดของผู้ใหญ่ และถือว่าเด็กและเยาวชนที่กระทำการอัน กฎหมายบัญญัติเป็นความผิดไม่ใช่อาชญากร แต่เป็นเพียงผู้กระทำความผิดกฎหมายของสังคม และเป็นผู้ อ่อนต่อโลกไม่สมควรได้รับการลงโทษ หากแต่ควรได้รับการช่วยเหลือเพื่อปรับปรุงตนเสียใหม่ ทั้งใน ด้านร่างกายและจิตใจ ดังนั้นกฎหมายจึงบัญญัติให้มีการสืบเสาะและพินิจข้อเท็จจริงเกี่ยวกับ บุคลิกภาพ ภาวะแห่งจิต และสิ่งแวดล้อมทั้งปวงของเด็กและเยาวชนไปพร้อมกับการสืบสวน ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการกระทำความผิด ซึ่งจะทำให้ศาลได้ทราบสาเหตุแห่งการกระทำความผิดก่อน แล้วจึงใช้ มาตรการแก้ไขเยียวยาเด็กและเยาวชน ด้วยวิธีการที่เหมาะสมเป็นรายๆ ไป เพื่อให้กลับตนเป็นคนดี และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข^๗

สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์ จึงเป็นหน่วยงานที่มีอำนาจ หน้าที่ตามพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๓ รับผิดชอบในการปฏิบัติต่อเด็กและเยาวชนที่ต้องหาว่ากระทำความผิด มีหน้าที่การสืบเสาะ และพินิจข้อเท็จจริงเกี่ยวกับบุคลิกภาพ ภาวะแห่งจิต และสิ่งแวดล้อมทั้งปวงของเด็กและเยาวชนนั้น เพื่อหาสาเหตุแห่งการกระทำความผิด และเผยแพร่ถึงวิธีป้องกัน หรือทำให้การกระทำความผิดนั้น ลดน้อยลง รวมทั้งบำบัด แก้ไข ฟื้นฟูเด็กและเยาวชนให้กลับคืนสู่สังคมอย่างเป็นปกติ

ในการบำบัดแก้ไข ฟื้นฟูเด็กและเยาวชนด้านยาเสพติดก็เช่นกัน การค้นหาสาเหตุ หรือ ปัจจัยที่ส่งผลให้เด็กและเยาวชนมีพฤติกรรมการใช้ยาเสพติด ย่อมมีความสำคัญต่อการบำบัด แก้ไข ฟื้นฟูเด็กและเยาวชนเหล่านี้ให้กลับคืนสู่สังคมอย่างมีคุณภาพ พร้อมต่อการพัฒนาตนเองเพื่อเป็น กำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ ถ้าสามารถป้องกันเงื่อนไขที่เป็นสาเหตุต่างๆ นั้นได้ ก็ย่อมเป็น โอกาสที่จะช่วยลดปัญหาการมีพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดในกลุ่มเด็กและเยาวชนได้ ผู้วิจัยจึงมีความ

^๕ ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน, “จำนวนและร้อยละของคดีเด็ก และเยาวชนที่ถูกดำเนินคดีโดยสถานพินิจฯ ทั่วประเทศ จำแนกตามฐานความผิด ปี พ.ศ.๒๕๕๖”, รายงานสถิติคดี ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๖, (มิถุนายน ๒๕๕๗) : ๑๓.

^๖ ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน, จำนวนและร้อยละของคดีเด็ก และเยาวชนที่ถูกดำเนินคดีโดยสถานพินิจฯ ทั่วประเทศ จำแนกตามฐานความผิด ปี พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๗, <<http://www.djop.moj.go.th/>>, เข้าถึงเมื่อวันที่ ๑๕ เมษายน ๒๕๕๘.

^๗ ปรีทธรศน์ แสงทองดี, “ปัจจัยการควบคุมตนเอง และความผูกพันทางสังคมที่มีผลต่อการกระทำ ผิดในคดียาเสพติดของเด็กและเยาวชนชาย : ศึกษาเฉพาะศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนในกรุงเทพมหานคร”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหิดล, ๒๕๕๐).

สนใจที่จะศึกษาพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชน เพื่อให้ทราบปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์ ศึกษาแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดจากแหล่งต่างๆ ร่วมกับการศึกษาแนวทางการประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมเพื่อเป็นแนวทางการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

๑.๒ วัตถุประสงค์การวิจัย

๑.๒.๑ เพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์

๑.๒.๒ เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับแนวทางการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์

๑.๒.๓ เพื่อเสนอการประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมเพื่อเป็นแนวทางการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์

๑.๓ ปัญหาที่ต้องการทราบ

๑.๓.๑ พฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์ เป็นอย่างไร

๑.๓.๒ ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับแนวทางการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์ มีอะไรบ้าง

๑.๓.๓ การประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมเพื่อเป็นแนวทางการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์ ควรเป็นอย่างไร

๑.๔ ขอบเขตการวิจัย

๑.๔.๑ ขอบเขตด้านเนื้อหา

งานวิจัยเรื่อง “การประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมเพื่อเป็นแนวทางการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์” ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตเนื้อหา โดยสังเคราะห์จากแนวคิดของวรางคณา นพฤทธิ์ ซึ่งได้

แบ่งปัจจัยสำคัญที่ทำให้เด็กและเยาวชนหันไปใช้ยาเสพติดมี ๓ ปัจจัยหลัก ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยครอบครัว และปัจจัยสิ่งแวดล้อม^๔

ผู้วิจัยจึงกำหนดขอบเขตเนื้อหา โดยทำการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชน แบ่งเป็น ๓ ด้าน ดังนี้

๑. ปัจจัยส่วนบุคคล
๒. ปัจจัยด้านครอบครัว
๓. ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม

๑.๔.๒ ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรต้น (Independent Variables) ได้แก่

๑. ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพก่อนเข้าสู่สถานพินิจ รายได้ต่อวัน ภาวะสุขภาพ สถานภาพครอบครัว พฤติกรรมการใช้ยาเสพติด

๒. ปัจจัยด้านครอบครัว ได้แก่ ลักษณะการเลี้ยงดู พฤติกรรมของคนในครอบครัว ความสัมพันธ์ในครอบครัว

๓. ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม ได้แก่ โรงเรียน ชุมชน กลุ่มเพื่อน สื่อ

ตัวแปรตาม (Dependent Variables) ได้แก่ แนวทางการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชน

๑.๔.๓ ขอบเขตด้านประชากรและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

๑.๔.๓.๑ ประชากร (Population) ได้แก่ เด็กและเยาวชนที่ต้องหาว่ากระทำความผิดในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์ จำนวน ๕๕๒ คน^๕

๑.๔.๓.๒ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์เชิงลึก (In depth Interview) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ดังนี้

๑) เด็กและเยาวชนที่มีประวัติการใช้ยาเสพติด เพื่อวิเคราะห์พฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์ จำนวน ๑๐ คน

๒) ผู้บริหารระดับผู้อำนวยการ และหัวหน้าฝ่ายของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์ เพื่อศึกษาแนวทางป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์ จำนวน ๓ คน ได้แก่

^๔ วราภรณ์ นพฤทธิ์, “ปัจจัยและแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มเด็กและเยาวชน”, รายงานการวิจัย ส่วนวิชาการด้านยาเสพติด, (สำนักพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด สำนักงาน ป.ป.ส., ๒๕๕๔).

^๕ ฝ่ายทะเบียน สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์, “สถิติการรับตัวเด็กและเยาวชนประจำปี ๒๕๕๗” ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๗.

- ๒.๑) ผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์
- ๒.๒) หัวหน้าสถานแรกรับเด็กและเยาวชน
- ๒.๓) หัวหน้ากลุ่มงานพัฒนาพฤตินิสัย
- ๓) บุคลากรผู้ปฏิบัติงานในการบำบัด แก้ไข ฟื้นฟูเด็กและเยาวชนของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์ จำนวน ๔ คน ได้แก่
- ๓.๑) พนักงานคุมประพฤติ
- ๓.๒) นักสังคมสงเคราะห์
- ๓.๓) นักจิตวิทยาคลินิก
- ๓.๔) นักวิชาการอบรมและฝึกวิชาชีพ
- ๔) ตัวแทนผู้ปกครอง จำนวน ๓ คน
- ๕) ตำรวจ จำนวน ๑ คน
- ๖) ผู้พิพากษา จำนวน ๑ คน
- ๗) พระสงฆ์ จำนวน ๓ รูป

๑.๔.๔ ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์ ตั้งอยู่เลขที่ ๒๖๕ หมู่ ๘ ตำบลนครสวรรค์ตก อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์

๑.๔.๕ ขอบเขตด้านระยะเวลา

ดำเนินการวิจัยตั้งแต่เดือนกันยายน พ.ศ. ๒๕๕๘ ถึงเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๙ รวมเป็นระยะเวลา ๖ เดือน

๑.๕ สมมติฐานการวิจัย

๑.๕.๑ ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพก่อนเข้าสู่สถานพินิจ รายได้ต่อวัน ภาวะสุขภาพ สถานภาพครอบครัว มีความสัมพันธ์กับแนวทางการป้องกันและแก้ไข พฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์

๑.๕.๒ ปัจจัยด้านครอบครัว ได้แก่ ลักษณะการเลี้ยงดู พฤติกรรมของคนในครอบครัว ความสัมพันธ์ในครอบครัว มีความสัมพันธ์กับแนวทางการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์

๑.๕.๓ ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม ได้แก่ โรงเรียน ชุมชน กลุ่มเพื่อน สื่อ มีความสัมพันธ์กับแนวทางการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์

๑.๖ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

แนวทางการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมการใช้ยาเสพติด หมายถึง วิธีการหรือทางปฏิบัติที่วางไว้ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อการป้องกันมิให้มีพฤติกรรมการใช้ยาเสพติด และการแก้ไขพฤติกรรมการใช้ยาเสพติด ใน ๗ ด้าน ได้แก่ การสร้างจิตสำนึกและภูมิคุ้มกัน การบำบัดรักษา การฟื้นฟูสมรรถภาพและการจัดกิจกรรม การป้องกันการกลับไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดซ้ำ การมีส่วนร่วมของครอบครัว ชุมชน การบูรณาการงานภาครัฐ และมาตรการทางกฎหมายและการปราบปราม

ปัจจัย หมายถึง เหตุหรือสาเหตุที่ทำให้เกิดผล ในที่นี้ หมายความว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์ ใน ๓ ด้าน คือ ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อวัน ภาวะสุขภาพ สถานภาพครอบครัว พฤติกรรมการใช้ยาเสพติด ปัจจัยด้านครอบครัว ได้แก่ ลักษณะการเลี้ยงดู พฤติกรรมของคนในครอบครัว ความสัมพันธ์ในครอบครัว และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม ได้แก่ โรงเรียน ชุมชน กลุ่มเพื่อน สื่อ

พฤติกรรมการใช้ยาเสพติด หมายถึง การกระทำใดๆ ที่เป็นการรับยาเสพติดเข้าสู่ร่างกาย ไม่ว่าจะโดยวิธีใดๆ เช่น การกิน สูบ ฉีด หรือดม

ยาเสพติด หมายถึง สาร วัตถุชนิดใดๆ ก็ตาม ที่เมื่อเสพเข้าสู่ร่างกาย ไม่ว่าจะโดยวิธีการใดๆ แล้วมีผลต่อร่างกายและจิตใจ ทำให้เกิดความต้องการเสพอีก เพิ่มปริมาณการเสพ มีผลกระทบต่อร่างกายและจิตใจในทางที่เป็นโทษเมื่อหยุดเสพ หรือเสพเป็นเวลานาน

เด็ก หมายถึง บุคคลที่มีอายุไม่เกินสิบห้าปีบริบูรณ์ ที่ต้องหาว่ากระทำความผิดในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์

เยาวชน หมายถึง บุคคลที่มีอายุตั้งแต่สิบห้าปีบริบูรณ์แต่ยังไม่เกินสิบแปดปีบริบูรณ์ ที่ต้องหาว่ากระทำความผิดในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์

สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์ หมายความว่า สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์ ตามพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พุทธศักราช ๒๕๕๓ เป็นหน่วยงานสังกัดกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน กระทรวงยุติธรรม

๑.๗ ประโยชน์ที่ได้รับการวิจัย

๑.๗.๑ ทำให้ทราบพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์

๑.๗.๒ ทำให้ทราบปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับแนวทางการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์

๑.๗.๓ ทำให้ประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมเพื่อเป็นแนวทางการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์

๑.๗.๔ ผลที่ได้จากการวิจัยจะเป็นข้อมูลสำหรับสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน
จังหวัดนครสวรรค์ ในการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชนต่อไป